

THE LIGHT OF THE ETERNAL PEOPLE

Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series I Lecture #9

LIVING IN A CHRISTIAN WORLD

I. עבודה זרה Is Christianity?

A.

מתני' לפני עדיהן של עוביי כוכבים שלשה ימים אסור לשאת ולתת עמהם ... רבי ישמעאל אומר שלשה לפניהם ושלשה לאחריהם אסור.

גמ' אמר רב תחליפא בר אבדימי אמר שמואל יום נוצרי לדברי ר שמעאל לעולם אסור. עבודה זרה ז: (חסרונות הש"ס)

רש"י נוצרי. ההולך בטעותו של אותו האיש שצוה להם לעשות להם יום איד בא' בשבת. (חסרונות הש"ס)

B.

אסור לעולם למכור לכומר עובד כוכבים לבונה דהוי כמו פירושן דדבר ברור הוא דלתקרובת בעי ליה ועובר משום לפני עור וגם אסור למכור שעה לשום עובד כוכבים ביום איד ההוא אבל ודאי בשאר ימים מותר וכן אותם כלי עבודת כוכבים שישראל קונה לאחר שפגמו העובד כוכבים ובטלו מ"מ אסור למכרו לעובד כוכבים כמו שהוא עד שיהא ניתן כולו דבשביל פגימה אחת אינו מניח לתת בו יין לקלס לעבודת כוכבים והכי נמי ספרי' פסולים הראויים לתיפלה בבית עבודת כוכבים אסור למכור להם לכומרים דעובר משום לפני עור ואף לעובד כוכבים שאינו כומר אסור דכודאי יתננו או ימכרנו לכומר: תוספות עבודה זרה יד:

C.

(1) אמר אבוח דשמואל אסור לאדם שיעשה שותפות עם העובד כוכבים שמא יתחייב לו שבועה ונשבע לו בשם עבודת כוכבים שלו והתורה אמרה לא ישמע על פיך בכורות ב:

(2) אחרים אומרים אלמלא וי"ו שבהעלוך נתחייבו רשעיהם של ישראל כלייה אמר לו רבי שמעון בן יוחאי והלא כל המשתף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם שנאמר בלתי לה' לבדו אלא מה תלמוד לומר אשר העלוך שאיוו אלוהות הרבה. סנהדרין סג.

(3) ואסור להשבע בדבר אחר עם שמו. וכל המשתף דבר אחר עם שם הקודש ברוך הוא בשבועה נעקר מן העולם. שאין שם ראוי לחלוק לו כבוד שנשבעין בשמו אלא דאחד ברוך הוא. רמב"ם הלכות שבועות פי"א

D.

(1) בזמן הזה כולן נשבעין בקרשים שלהן ואין תופסין בהם אלהות ואע"פ שמזכירין עמהם ש"ש וכוונתם לדבר אחר מ"מ אין זה שם עבודת כוכבים כי דעתם לשם עושה שמים וארץ ואע"ג שמשתף ש"ש ודבר אחר אין כאן לפני עור לא תתן מכשול דבני נח לא הוזהרו על כך ולדידן לא אשכחן איסור בגרם שיתוף. תוס' בכורות ב:

(2) ורבינו ירוחם כתב בשם ר"י כי יש היתר אחר בזמן הזה כי נשבעים בקדשים שלהם הנקראים עון גיליון ואין תופסין אותו בהם אלהות ואע"פ שמזכירין שם שמים וכוונתם לאליל מ"מ אין מזכירין את שם האליל וגם דעתם לעושה שמים וארץ ואע"ג דמשתתפים שם שמים ודבר אחר לא מצינו שאסור לגרום לאחרים לשתף וגם דלא הוזהרו בני נח על השתוף. בית יוסף בבדק הבית יורה דעה קמ"ז

(3) ואע"ג שמזכירין הע"ז מ"מ כוונתם לעושה שמים וארץ אלא שמשתתפים עושה שמים וארץ וד"א ולא מצינו שיש בזה משום לפני עור לא תתן מכשול דהרי אינם מוזהרין על השיתוף. רמ"א אר"ח קנ"ו

(4) לשון ד"מ מיהו בזמן הזה ש להקל [למכור להם תשמישי עבודה] מטעם שמקילין להשתתף עמהם. ש"ך י"ד קנ"א ס"ק ד

(5) עיין שו"ת מעיל צרקה ס' כב, ועיין שו"ת נודע ביהודה תנינא י"ד ס' קמ"ח ועיין סנהדרין נ"ו: בעכו"ם רברים שבית דין של ישראל ממיתין עליהן בן נח מוזהר עליהן אין בית דין של ישראל ממיתין עליהן אין בן נח מוזהר עליהן

(6) מ"מ לישראל הוי שתוף ע"ז גמורה. שו"ת מלמד להועיל ח' י"ד ס' נ"ה

II. Are you permitted to enter a church or mosque? Does it make a difference what kind of church?

A.

הרחק מעליה דרכיך זו מינות ואל תקרב אל פתח ביתה זו הרשות. ואיכא דאמרי הרחק מעליה דרכיך זו מינות והרשות ואל תקרב אל פתח ביתה זו זנות. וכמה אמר רב חסרא ארבע אמות. עבודה זרה י"ז.

B.

הכניס אלילים בתוך הבית כל זמן שהוא שם הבית אסור בהנאה הוציאה הותר הבית. ש"ע י"ד ס' קמ"ה ס' ג'

ודוקא שלא הוקצה הבית לכך אבל הוקצה לכך אינו מותר אלא א"כ הוציאה ממנה דרך בטול ובישראל לא מהני בטול. רמ"א שם

C.

עיין שו"ת אגרות משה י"ד ח"ג ס' קכ"ט אות ו' ועיין עוד שו"ת אגרות משה א"ח ח"ד צ"א אות ו שאוסר להתפלל בחדר של בה"כ קאנסערואטיווי

D.

אפילו אדם רודף אחריו להורגו ונחש רץ להכישו נכנס לבית ע"ז ואינו נכנס לבתיהן של אלו שהללו מכירין וכופרין והללו אין מכירין וכופרין. שבת קטז.

E.

שאם אונסים שתו לחזר לדת הישמעאלים אע"פ שאינם עכו"ם יהרג ואל יעבר. שי"ת רדב"ז ס' אלף תי"ג

III. Can you sell property or a building that will be converted to a church? Can you be an architect or a contractor to build a church?

A.

מתני' בונין עמהם בימסיות ובית מרחצאות הגיע לכיפה שמעמידין בה עבורת כוכבים אסור לבנות.

רש"י בימוסיות – גרסינן בנין שאינו לצורך עבודת כוכבים ומפרש לקמן בפרק רבי ישמעאל (דף נג) וקורין לו אלט"ר . . . ומקריב זבחים דהוי תשמיש דתשמיש לעבודת כוכבים

תוס' דנהי נמי שהוא משמש למשמישי עבודת כוכבים אמאי מותר לבנות עמהן וכי הוא סברא להתיר לבנות עמהן מקום שיקטירו עליו במחתה לעבודת כוכבים לכך נראה לר"י כגירסת הערוך שפירש דימוסיות בדל"ת והוא לשון מרחצאות

עבודה זרה טז

B.

עיין שי"ע י"ד ס' קמ"ג ועיין בש"ך וט"ז שם

C.

עיין בשו"ת אגרות משה י"ד ח"א ס' ס"ח שהתיר לצייר על הניירות לצורך הבנין.

IV. Are you allowed to buy or sell stamps or jewelry with Christian religious symbols?

A.

דיוקנא עצמה אף בחול אסור להסתכל בה משום שנאמר אל תפנו אל אלילים מאי תלמודא אמך רבי חנין אל תפנו אל מדעתכם. שבת קמט.

נראה דבשויה לשם עבודת גלולים אסור אבל לנוי מותר כדמשמע מבנין של קדושים דלא הוו מסתכלי בצורתא דזוזא (ע"ז דף נ.). מכלל דאחריןא הוו מסתכלי. תוס' שם

B.

עיין בשו"ת אגרות משה י"ד ח"א ס' ס"ט שהתיר מכירת בולים שש עליהם צורות עבודה זרה ונוטה להתיר אפילו השתי וערב שאולי אינו תשמיש עבודה רק חוק ונוי העובדים בלבד.

V. Xmas carols are played everywhere you shop or work. Are you allowed to listen? If the answer is no, what should you do?

A.

העובד עבודת כוכבים [כל עבודה אף גיפוף ונשוק אף דרך בזיון בכדרכה חייב מיתה. רש"י] . . . אבל המגפף והמנשק והמכבד והמגפף . . . עובר בלא תעשה. סנהדרין ס:

B.

צונו הקב"ה שלא לקרות באותן ספרים [אשר חברו עובדי כוכבים בעבודתה] כלל ולא נהרהר בה ולא בדבר מדבריה ואפילו להסתכל בדמות הצורה אסור שנאמר אל תפנו אל אלילים. רמב"ם הלכות עבודת כוכבים ב:ב

C.

אחר מאי [מפני מה יצא לתרבות רעה] זמר יווני לא פסק מפומיה. חגיגה טו:

נראה דנקט זמר יוונית שהיה מינות בזמר מפיה . . . וטעמא משום המשכה למינות. מההש"א שם.

D.

אסור לשמוע כלי שיר של אלילים או להסתכל בנוי אלילים כיון שנהנה בראייה. שיע י"ד ס' קמ"ב ס' ט"ו

ומיהו דבר שאין מתכוין מותר. רמ"א שם

E.

עין שו"ת אגרות משה י"ד ח"ב ס' נ"ו וס' קי"א

VI. You've been invited to the annual office Xmas or New Year's party. Is it appropriate to go? What is the halacha?

A.

כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית עין אפילו בחררי חררים אסור. עבודת זרה יב.

B.

וכן גזרו שלא לנגן בכלי שיר וכל מיני זמר וכל משמיעי קול שיר לשמח בהם ואסור לשומעם מפני החורבן. שו"ע א"ח תק"ס ס' ג'

ויש אומרים דוקא מי שרגיל בהם כגון המלכים שעומדים ושוכבים בכלי שיר או בבית המשתה. רמ"א שם

C.

ובדבר לעשות איזה שמחה בימי איד של נכרים אם היא מצד אמונתם, אם בכוונה מחמת שהוא יום איד אסור מדינא. ואם בלא כוונה יש לאסור מצד מראית עין. וסעודת מצוה כמילה ופדה"ב יש לעשות אפילו בימי איד שלהן . . . אבל סעודת בר מצוה טוב לעשות על יום אחר. ואף נשואין יש לקבוע לכתחילה על יום אחר. ויום הראשון משנה שלהם וכן טענקסגיווינג אין לאסור מדינא אבל בעלי נפש יש להם להחמיר. שו"ת אגרות משה א"ה ח"ב ס' י"ג

D.

לכן אם נכנס לעיר ומצאם שמחים ביום חגם ישמח עמהם משום איבה דהוי כמחניף להם ומ"מ בעל נפש ירחיק מלשמוח עמהם אם יוכל לעשות שלא יהיה לו איבה בדבר. רמ"א ש"ע י"ד ס' קמ"ח ס' י"ב

VII. Are you allowed to daven or learn in a room that has a cross?

A

ויאמר אליו משה כצאתי את העיר אפרש את כפי אל ד'. שמות ט:כט

מן העיר אבל בתוך העיר לא התפלל לפי שהיתה מלאה גלולים. רש"י שם ועיין מכילתא פ' בא אית ד'

B.

הלך רבי יהושע ותלמידיו כיון שהגיע לפתח ביתה [של המטרוניתא] חלץ תפיליו ברחוק ארבע אמות ונכנס. . . לא יכנסו דברי קדושה [של תפילין] במקום טומאה. שבת קכז:

C.

עיין מגן אברהם ש"ע א"ח ס' צ"ד ס' י"ד ובמחצית השקל שמוכח משם שבשעת הדחק מותר להתפלל בבית שיש שם אלילים.

D.

עיין שו"ת מלמד להועיל ח' י"ד ס' נ"ד שמתיר בשעת הרחק ללמור בחדר שיש שם אלילים.

VIII. Can an organ be used in a shul on the weekdays?

A.

תניא שורפין על הנלכים ולא מדרכי אנערי ואי חוקה היא (צן היכא שרפינן והכתיב ובחוקותיהם לא תלכו. עבודה זרה יא.

B.

ואין שוחטין לגומא כל עיקר והרוצה לנקר חצרו כיצד הוא עושה עושה מקום חוץ לגומא ושוחט ודם שותת ויורד לגומא ובשוק לא יעשה כן שלא יחקה את הצדוקים (המינים). חולין מא:

יחקה את הצדוקים. יחזק ידיהם בחוקותיהם. לש"י שם

C.

עיין שו"ת מלמד להועיל ח' א"ח ס' ט"ז שאוסר לחלוטין

IX. Are you allowed to convert a church into a shul?

A.

נרות טל שעוה שנתנם כותי לעבודת אלילים וכיבן שמשן ונתנם או מכרן לישראל אסור להרליקם בבית הכנסת. שי"ע א"ח ס' קנ"ד ס' י"א

אע"פ שמותרים להדיוט. רמ"א שם

B.

עיין בביאור הלכה שמבאר שאסור מעיקר דדינא לעשות מבית עובדי גלולים שמעמידים שם אליליהם בית הכנסת. אולם לפי שיטת המגן אברהם במקום שאין מעמידים שם את אליליהם יש להקל.

C.

עיין תשובת אגרות משה א"ח ח"א ס' ס"ט שהתיר במקום שנשתנה הבית לגמרי

X. What are you supposed to do with a Bible or other material published by a missionary organization?

A.

ספר תורה שכתבו מין ישרף. גיטין מה:

ישרף: דודאי לשם עבודת כוכבים כתבו. רש"י שם

B.

עיין שו"ת אגרות משה י"ד ח"א ס' קע"ב

XI. What should you do when a Jewish missionary wants to talk with you? Should you try to influence him?

A.

הרחק מעליך דרכיך . . . ע"ז י"ז ועיין לעיל (II A)

B.

ודע מה שתשיב לאפיקורוס א"ר יוחנן ה"מ אפיקורוס עכו"ם אבל אפיקורוס ישראל כ"ש דפקר טפי. סנהדרין לח:

C.

עיין באגרות משה י"ד ח"ג ס' מ"ג